

RP 6/2007 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om studiestöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om studiestöd skall ändras. Föräldrarnas inkomstgränser, som tillämpas när studiestöd beviljas, föreslås bli höjt med 30 procent på det sätt som riksdagen förutsätter i statsbudgeten för år 2007. Utöver det föreslås en justering av begränsningarna för beviljande av

studiestöd, rätten till bostadstillägg, ansökan och beviljande av studiestöd samt en översyn av de bestämmelser som omfattar justering av studiestöd utan ansökan.

Lagen avses träda i kraft den 1 november 2007.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar**1.1 En justering av inkomstgränserna för föräldrarnas inkomster**

I 19 § i lagen om studiestöd (65/1994) föreskrivs om hur föräldrarnas inkomster påverkar studiestödet. Föräldrarnas inkomster då det gäller andra studerande än högskolestuderande beaktas när studiestöd beviljas om den studerande inte har fyllt 20 år, samt när bostadstillägg beviljas i det fall att den studerande inte har fyllt 18 år. Föräldrarnas inkomster beaktas inte om den studerande är gift eller underhållsskyldig. Enligt paragrafens 3 mom. har en studerande rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärs- och nettokapitalinkomster är högst 31 400 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem procent för varje helt belopp av 780 euro som överskrider inkomstgränsen. Den studerande får inget stöd alls om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärs- och nettokapitalinkomster är 47 000 euro eller mer per år.

I 11 § i lagen om studiestöd föreskrivs om studiepenningens belopp. I paragrafens 3 mom. föreskrivs om höjning av studiepenningen om föräldrarnas inkomster är låga. Höjning kan beviljas en studerande vars studiepenning på basis av den studerandes ålder eller boendeform är lägre än största möjliga studiepenning som beviljas studerande i läroanstaltsgruppen i fråga. Studiepenningen för en 18-årig studerande som bor hos en förälder eller självständigt kan höjas om föräldrarnas inkomster är låga. På andra stadiet är höjningen i dagens läge 42,05—84,09 euro enligt den studerandes ålder och boendeform, vilket gör att studiepenningen är högst 63,9—168,18 euro i månaden. På högre nivå varierar höjningen från 58,87 euro till 126,14 euro, vilket ger en studiepenning på högst 97,55—252,28 euro i månaden. Förhöjd studiepenning kan beviljas en studerande om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 15 900 euro

per år. Enligt paragrafens 4 mom. minskas höjningen med 10 procent för varje helt belopp av 1 590 euro som överskrider föräldrarnas sammanlagda nettoförvärs- och nettokapitalinkomster. Om inkomsterna överstiger 30 000 euro betalas ingen höjning.

Studerande på andra stadiet är på grund av det knappt tilltagna studiestödet och behovsprövningen ekonomiskt beroende av sina föräldrar. Eftersom föräldrarnas inkomster beaktas när studiestöd beviljas en studerande som är yngre än 20 år kan den unga rentav bli helt utan samhälleligt stöd under studietiden. Om föräldrarna är småinkomsttagare kan studiepenningen höjas, men nivån på stödet är trots det låg. Inkomstgränserna för föräldrarna justerades på basis av utvecklingen i levnadskostnaderna eller lönenivån efter 1993 för första gången fr.o.m. 1 november 2006. Då höjdes inkomstgränserna med 15 procent.

Till följd av att behovsprövningen för studiestöd har skärpts och för att studiestödet till studerande från låginkomstfamiljer reellt har minskat har studiestödets nyttjandegrad gått ner. Också på andra stadiet ligger studie-stödsbeloppet, med undantag för bostadstillägget, på 1995 års nivå. Ersättningsprocenten för bostadstilläggets del höjdes år 2000 och beloppet av de boendekostnader som beaktas när bostadstillägg beviljas höjdes hösten 2005.

Löntagarhushållens disponibla inkomst, som beskriver den allmänna utkomsten hos en typisk finländsk familj, uppgick år 2004 i genomsnitt till ca 39 359 euro och bruttoinkomsten utan inkomstöverföringar uppgick i genomsnitt till 32 541 euro. Behovsprövningen för studiestöd utsträcker sig på så vis redan till familjer med lägre inkomster än medelinkomsttagare, eftersom nedskärningar i stödet börjar göras när föräldrarnas sammanlagda nettoförvärs- och nettokapitalinkomster överstiger 31 400 euro. Den höjning av studiepenningen som baserar sig på att föräldrarnas inkomster är låga betalas till fullt belopp när föräldrarnas sammanlagda skattepliktiga inkomster är högst 17 489 euro per år medan ingen höjning alls beviljas om

föräldrarnas sammanlagda skattepliktiga inkomster är sammanlagt 30 000 euro per år. De höjningar som bygger på låga inkomster gäller vanligen studerande för vilka gäller att endast den ena föräldern har förvärvsinkomster, studerande barn till ensamförsörjare med små inkomster eller barn till föräldrar som får en liten pension eller annan förmån. Att stödet är knappt understryks av att utbetalningen av barnbidraget, som ligger på en högre nivå än studiepenningen och betalas till föräldrarna utan behovsprövning, upphör i början av studierna på andra stadiet då barnet fyller 17 år. Även det arbetsmarknadsstöd som betalas till ungdomar är högre än studiepenningen.

I en nära framtid kommer Folkpensionsanstalten att publicera en undersökning om livssituationen för och utkomsten hos gymnasieelever och personer som studerar för en yrkesinriktad grundexamen. Enligt undersökningen är de studerandenas ålder, boendeform, föräldrarnas inkomstnivå och studiestödssystemets behovsprövning faktorer som väsentligt inverkar på de studerandenas utkomst. Enkätundersökning och data från registermaterial från våren 2006 visar att studerande på andra stadiet har en knapp utkomst och den består av olika inkomstkällor. 16—25-åringar som bor självständigt och som studerar för en yrkesexamen har en medianinkomst på 384 euro i månaden. Studiepenningen och bostadstillägget är den mest betydelsefulla inkomstkällan, som kompletteras av förvärvsinkomster, övriga förmåner och övriga inkomstkällor. Medianinkomsten för personer som förvärvsarbetar var 200 euro i månaden. Av dem som studerar för en yrkesexamen och som svarade på enkäten förvärvsarbetade 9,5 procent regelbundet och 25 procent sporadiskt. Statistikuppgifter visar att majoriteten av eleverna i gymnasiet inte får studiepenning. De flesta som får studiepenning bor i sina föräldrars hushåll. Av alla dem som studerar för en yrkesexamen får drygt hälften studiepenning. Av dem som får studiepenning bor de flesta självständigt och hos dem har föräldrarnas inkomster i 70 procent av fallen föräldrarnas inkomster inte minskat stödets storlek.

I samband med behandlingen av statsbudgeten för 2007 beslöt riksdagen öka anslaget

under moment 29.70.55 Studiepenning och bostadstillägg i syfte att fr.o.m. november 2007 med 30 procent höja gränserna för föräldrarnas inkomster vilka tillämpas vid beviljande av studiestöd. Enligt vad riksdagen har förutsatt föreslås att den inkomstgräns som anges i 11 § 3 mom. i lagen om studiestöd höjs från 15 900 euro till 20 700 euro och att beloppet på 1 590 som anges i 4 mom. höjs till 2 070 euro. Den inkomstgräns som utgör tak för höjningen höjs från 30 000 euro till 39 000 euro per år. Den inkomstgräns som anges i lagens 19 § 3 mom. föreslås ökas från 31 400 euro till 40 800 euro och gränsen 780 euro i samma paragraf till 1 010 euro. För tydlighets skull föreslås att beloppen avrundas till hela tiotal, vilket motsvarar gällande praxis.

1.2 Övriga förslag

I 6 § i lagen om studiestöd föreskrivs om begränsningar i beviljande av studiestöd. I paragrafen föreslås ändringar, som förorsakas av ändringar i övrig lagstiftning. Därtill föreslås att man föreskriver om hur förmåner som betalas från utlandet inverkar på beviljandet av studiestöd. Numera är det bara studiestöd från en främmande stat som utgör ett hinder beviljande av studiestöd. I lagrummet föreslås ett ny bestämmelse om att övriga förmåner som erhålls från utlandet är ett hinder för beviljande av studiestöd ifall en motsvarande förmån som beviljas med stöd av en inhemsk lag utgör ett hinder för beviljande av studiestöd. Studiepenning beviljas inte en studerande, som för sitt underhåll erhåller barnbidrag i enlighet med barnbidragslagen. Också denna bestämmelse föreslås bli preciserad i förslaget så att studerande som för sitt underhåll får barnbidrag från utlandet inte beviljas studiepenning.

Enligt § 23 i lagen om studiestöd beviljas en studerande studiestöd tidigast från ingången av den månad då ansökan har inlämnats. Enskilda studerande kan lämna in en ansökan långt före den tidpunkt då det är möjligt att bevilja stöd. Grunderna för att bevilja stöd eller den studerandes livssituation kan i alla fall ändras innan stöd enligt ett beviljningsbeslut börjar utbetalas. Av denna orsak har man ansett det nödvändigt att i lagen

inta en bestämmelse om att en ansökan kan avslås om en längre tid än sex månader förflyter mellan den tidpunkt så ansökan lämnas in och den tidpunkt då villkoren för att stödet beviljas uppfylls.

Lagen innehåller heller ingen bestämmelse om att stödet kan beviljas från en tidigare tidpunkt än från ingången av den månad då ansökan har lämnats in. Detta är problematiskt ifall den studerande har ansökt om en förmån som utgör ett hinder för beviljande av studiestöd men som han har fått avslag på. I de här situationerna vore det rimligt att kunna bevilja studiestöd från ingången av den månad då den studerande har lämnat in en ansökan om en annan förmån, som han har fått avslag på. I 23 § i lagen föreslås en bestämmelse om att studiestödet kan beviljas från ingången av den månad då en ansökan om en hindrande förmån har lämnats in och om att bostadstillägg kan beviljas från ingången av den månad då en person som erhåller bostadsbidrag eller pension har lämnat in en ansökan om bostadsbidrag.

Bestämmelsen om att studiestödet kan justeras utan ansökan föreslås bli ändrat så att bostadstillägget kan dras in på basis av uppgifter som den part som driver studentbostäder tillhandahåller. I dagens läge är det möjligt att på basis av uppgifter från den som driver studentbostäder enbart justera bostadstilläggets belopp. När hyresbeloppet ändras förser den part som driver studentbostäder Folkpensionsanstalten med uppgifter om detta och bostadstilläggets belopp justeras utan ansökan. Av denna orsak är det svårt för studerande att förstå att det krävs åtgärder av dem i det läge då deras hyresavtal upphör. Detta leder till att stöd betalas ut till för stora belopp och till krav på återbetalning av stöd.

2 Propositionens konsekvenser

2.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenserna för den studerandes ekonomiska situation

Ett tillräckligt studiestöd är ett instrument för att främja ansökan till studier, effektiva studier samt förhindra studieavbrott och se

till att de unga inte helt slås ut i utbildningshänseende.

På basis av föräldrarnas inkomster höjs studiepenningen nu för ca 30 000 studerande. Av dem studerar 28 000 på andra stadiet medan 2 000 är högskolestuderande. En höjning av inkomstgränsen skulle förbättra stödet för de 18 000 studerande som nu inte får en höjning till fullt belopp. Av dem studerar 16 700 på andra stadiet medan 1 300 är högskolestuderande. Ca 14 700 studerande som inte tidigare fått en höjning skulle nu börja få sådan. En höjning skulle förbättra studiestödet för dem som är berättigade till sådant med i genomsnitt 17 euro i månaden.

Antalet studerande under 20 år på andra stadiet, för vilka föräldrarnas inkomster beaktas vid beviljande av stöd, uppgår för närvarande till ca 48 000. Av dessa studerande får 38 400 studiestöd till fullt belopp medan 9 600 får nedsatt studiestöd. En höjning av inkomstgränsen skulle förbättra studiepenningen för 9 600 studerande som får nedsatt studiestöd och bostadstillägget för 400 studerande. Antalet helt nya stödtagare skulle öka med ca 6 500, av vilka ca 300 också skulle börja få bostadstillägg.

För dem som nu omfattas av stöd skulle studiepenningen stiga med i genomsnitt 34 euro och bostadstillägget med 67 euro i månaden. Nya stödtagare skulle få i genomsnitt 46 euro i studiepenning och 86 euro i bostadstillägg per månad.

En höjning av inkomstgränserna inverkar på studiestödets behovsprövning så att studerande från familjer med inkomster som ligger under medeltalet nu kommer i åtnjutande av stöd. Behovsprövningen enligt föräldrarnas inkomster gör att systemet ligger på ungefär samma nivå som i mitten av 1990-talet.

Statsfinansiella konsekvenser

Utgiftsökningen för att justera föräldrarnas inkomstgränser uppgår till sammanlagt cirka 14 000 000 euro per år. Av den här summan motsvarar cirka fyra miljoner euro den höjning som utbetalas p.g.a. låga inkomster hos föräldrarna, cirka åtta miljoner euro motsvarar höjningen av föräldrarnas inkomstgränser och cirka två miljoner euro motsvarar stödbeloppet till nya stödtagare.

År 2007 skulle utgiftsökningen uppgå till 2 800 000 euro förutsatt att reformen träder ikraft den 1 november och ett förhöjt stöd utbetalas för två månader.

De övriga förslagen har inga nämnvärda ekonomiska konsekvenser. Justeringen av begränsningarna i beviljandet av studiestöd minskar i begränsad omfattning utgifterna för studiestödet.

3 Ärendets beredning

Propositionen har beretts vid undervisningsministeriet i samarbete med Folkpensionsanstalten.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

6 §. Begränsningar i fråga om studiestödet. Hänvisningarna till bestämmelser i paragrafens 1 mom. föreslås ändras till följd av ändringar i annan lagstiftning. Hänvisningarna i punkterna 7 och 9 i momentet föreslås ändras till hänvisningar till den nya lagen om pension för arbetstagare (395/2006). Enligt förslaget införs pensionsstöd i punkt 9 enligt lagen om pensionsstöd till vissa långtidsarbetslösa (39/2005) och avträdelsestöd i punkt 10 enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) till följd av att förmånerna som utbetalas på basis av de här lagarna är förmåner som går att jämföra med arbetslöshetspensioner och avträdelseersättning till lantbruksföretagare. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) har ersatt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991) och därför föreslås en ändring i laghänvisningen i punkt 11.

Enligt förslaget ersätts uttrycket i 13 punkten i momentet om att en person fullgör beväringstjänst eller civiltjänst med en laghänvisning. Enligt förslaget konstateras vidare att fullgörande av beväringstjänst eller civiltjänst enligt utländsk lagstiftning hindrar beviljande av studiestöd. Uttrycket fängelsestraff i punkt 14 i momentet föreslås bli ersatt av uttrycket frihetsstraff. Därtill föreslås en ny punkt 15 i momentet med en uppräkningslista av sådana hindrande förmåner i punkterna 2—12 som betalas från utlandet och som kan utgöra grunden för avslag på en ansökan om studiestöd om de t.ex. är pension från utlandet.

10 §. Beviljande av studiepenning. Enligt förslaget föreslås ett tillägg i paragrafens 2 mom. att en förmån som betalas från utlandet och som motsvarar barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992) utgör ett hinder för att studiepenning beviljas. Bland de personer som får studiestöd finns studerande för vilka en annan stat betalar en förmån som är jämförbar med barnbidrag. En dylik situation uppstår t.ex. när en finsk medborgare som bor i Torneådalen i Sverige studerar i en läro-

inrättning i Finland. Numera kan de här studerandena också beviljas studiepenning. Således är de i en fördelaktigare situation än studerande som erhåller barnbidrag enligt inhemsk lagstiftning. Den föreslagna ändringen råder bot på nämnda olägenhet. Syftet är att en förmån som motsvarar barnbidraget från utlandet utgör ett hinder för beviljande av studiepenning bara i det fall att den är i samma storleksklass som det barnbidrag som betalas i Finland.

11 §. Studiepenningens belopp. I 11 § i lagen om studiestöd föreskrivs om studiepenningens belopp. En studerande som är yngre än 18 år och som bor med en förälder eller självständigt kan enligt 3 mom. få höjd studiepenning till följd av att föräldrarna har låga inkomster. En studerande vars föräldrars sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster är högst 15 900 euro om året är berättigad till en höjning av studiepenningen till fullt belopp. Enligt 4 mom. minskas höjningen med 10 procent för varje helt belopp av 1 590 euro som överskrider inkomstgränsen. Höjningen beviljas inte om föräldrarnas sammanlagda inkomster överskrider 30 000 euro.

Enligt förslaget höjs inkomstgränserna i paragrafens 3 och 4 mom. med 30 procent. Efter en justering av inkomstgränserna är en studerande berättigad till en maximal höjning av studiepenningen om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster är högst 20 700 euro om året. Enligt förslaget minskar höjningen med 10 procent för varje helt belopp av 2 070 euro som överskrider inkomstgränsen. Enligt förslaget beviljas inte höjningen om föräldrarna sammanlagda inkomster överskrider 39 000 euro.

14 §. Bostadstillägg. I paragrafens 1 mom. stadgas om rätten till bostadstillägg och de fall när en studerande inte är berättigad till bostadstillägg. För klarhetens skull föreslås att i momentet tas in en ny 5 punkt om att en studerande som får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) eller som bor i samma bostad som sin make som får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

inte är berättigad till bostadstillägg. Om den studerande och pensionstagaren är gifta eller sambor eller har registrerat sitt parförhållande hör de till den grupp som kan beviljas bostadsbidrag enligt kriterier som har ställts upp för pensionstagare. I detta fall beviljas pensionstagaren bostadsbidrag på basis av de sammanlagda inkomsterna och boendekostnaderna.

I dagens läge finns bara Folkpensionsanstaltens praktiska anvisningar att tillgå för den som vill veta hur boendekostnaderna beaktas i en situation där den ena av makarna i en hyres-, bostadsrätts- eller delägarbostad får bostadsbidrag för pensionstagare och den andra är en studerande som är berättigad till studiestöd. Enligt anvisningarna anses inte den studerande maken ha boendekostnader till följd av att den pensionstagande maken har beviljats bostadsbidrag utgående från boendekostnaderna för hela bostaden.

Person som får efterlevandepension har i vissa fall rätt såväl till studiestödets bostadstillägg som till pensionstagares bostadsbidrag. Enligt nuvarande praxis kan han välja den stödform som är fördelaktigast. Enligt förslaget är det möjligt att samtidigt betala ut bostadsbidrag för pensionstagare och studiestödets bostadstillägg när en person med efterlevandepension utöver familjens egentliga bostad har en studieboende på annan ort.

19 §. Beaktande av föräldrarnas inkomster. I det fall att den studerande är yngre än 20 år och inte studerar vid en högskola beaktas föräldrarnas inkomster när studiepenning beviljas. Om den studerande är 18 år och inte studerar vid en högskola beaktas föräldrarnas inkomster när bostadstillägget beviljas. Föräldrarnas inkomster beaktas inte om den studerande är gift eller underhållsskyldig. Enligt paragrafens 3 mom. kan den studerande få studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster är högst 31 400 euro om året. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem procent för varje helt belopp av 780 euro som överskrider inkomstgränsen. Stöd betalas inte alls om föräldrarnas sammanlagda inkomster är 47 000 euro eller mera om året.

Enligt förslaget höjs inkomstgränserna i paragrafens 3 mom. med 30 procent enligt

riktlinjerna i riksdagens budgetförslag. Efter en justering av inkomstgränserna är det möjligt för en studerande att få studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp när föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster uppgår till högst 40 800 euro om året. För varje helt belopp av 1 010 euro som överskrider den här inkomstgränsen sänks studiepenningen och bostadstillägget med fem procent. Stöd utbetalas inte alls när föräldrarnas sammanlagda inkomster uppgår till 61 000 euro eller mera om året.

23 §. Ansökan om och beviljande av studiestöd. En hänvisning till 9 a § i paragrafens 1 mom. föreslås ersätta den tidigare hänvisningen 9 §. Numera är det i 9 a § som bestämmelser om avtal mellan Folkpensionsanstalten och läroinrättningar finns. Därtill föreslås att Folkpensionsanstalten skrivs på ett sätt som motsvarar gällande skrivsätt och att begreppet lokalbyrå ändras till byrå enligt gällande lagstiftning.

Till paragrafen fogas enligt förslaget nya 3—5 mom. I det nya 3 mom. föreskrivs enligt förslaget en möjlighet att avslå en ansökan om studiestöd i det fall att en kontroll av vissa omständigheter, t.ex. åldersgränser och föräldrarnas inkomster, är möjlig att utföra tidigast sex månader efter den tidpunkt då ansökan lämnas in. Det är problematiskt att bevilja studiestöd eller kontrollera stödet på basis av en förändring i den studerandes livsförhållanden i framtiden. De förhållanden som inverkar på studiestödet kan ändras på många sätt under den tid som förflyter mellan den tidpunkt då beslutet om stöd slås fast och den tidpunkt då stöd börjar betalas ut. Enligt förslaget kan stöd dock beviljas eller kontrolleras om man bedömer att de förhållanden som inverkar på dess beviljande eller belopp också i framtiden överensstämmer med grunderna i det beslut som fattas.

I dagens läge kan studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan har lämnats in. I det fall att en studerande har ansökt om en hindrande förmån, t.ex. rehabiliteringsstöd, enligt 6 § i lagen om studiestöd men inte beviljas förmånen kan en orimlig situation uppstå. Enligt det föreslagna 4 mom. kan studiestöd beviljas från ingången av den månad då en ansökan om en hindrande förmån har inlämnats förutsatt att villkoren för

beviljande i övrigt uppfylls. Bestämmelsen gör det möjligt att utöver studiepenningen och statsborgen för studielånet bevilja studiestödets bostadstillägg även om den studerande i samband med sin ansökan om hindrande förmån inte har lämnat in en ansökan om stödformer som gäller boendet. Eventuellt har den studerande bedömt att beloppet på den hindrande förmånen är så stort att han inte anser det motiverat att ansöka om bostadsbidrag.

Enligt förslaget tillämpas paragrafens 5 mom. i en situation då en studerande som är berättigad till studiestödets bostadstillägg har lämnat in en ansökan om bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag eller lagen om bostadsbidrag för pensionstagare men har fått avslag på sin ansökan. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan studiestödets bostadstillägg beviljas en person från ingången av den månad då ansökan om bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag eller lagen om bostadsbidrag för pensionstagare har lämnats in förutsatt att villkoren för beviljande av studiestödets bostadstillägg i övrigt uppfylls.

25 a §. Justering av studiestödet utan ansökan. Enligt paragrafens 2 mom. kan bostadstillägget justeras på basis av förändringar i hyran för studerande som får bostadstillägg och som bor i sådana studentbostäder

som avses i lagrummet. Detta sker utan ansökan och på basis av uppgifter enligt 41 b § 3 punkten i lagen om studiestöd. Folkpensionsanstalten får av de parter som driver studentbostäder bl.a. uppgifter om hyror och boendetider. Enligt förslaget skall bestämmelsen också omfatta en möjlighet om att bostadstillägget dras in på basis av information om att hyresförhållandet har avslutats. Bostadstillägget kontrolleras utan ansökan enligt uppgifter om förändringar i hyresbeloppen från de parter som driver studentbostäder. Studerande som bor i studentbostäder kan på goda grunder anta att också utbetalningen av bostadstillägget kan upphöra utan ansökan på basis av uppgifter från den part som driver studentbostäder. Den föreslagna ändringen underlättar verkställigheten och begränsar ogrundade utbetalningar av bostadstillägg.

2 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 november 2007. Enligt förslaget skall åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter få vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 6 § 1 mom., 10 §, 11 § 3 och 4 mom., 14 §, 19 § 3 mom., 23 § och 25 a § 2 mom.,

av dem 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 345/2004, 11 § 3 och 4 mom. och 19 § 3 mom. sådana de lyder i lag 399/2006, 14 § sådan den lyder i lag 1427/2001, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1277/2000 och 25 a § 2 mom. sådan den lyder i lag 691/2002, som följer:

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

1) får studiestöd från en främmande stat,
2) får vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000),

3) deltar i läroavtalsutbildning som ordnas enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998),

4) får arbetsmarknadsstöd, arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),

5) deltar i utbildning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),

6) får alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002),

7) får ålderspension, förtida ålderspension eller individuell ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen (347/1956),

8) får pension som betalas på grund av full arbetsoförmåga eller invaliditetspension enligt folkpensionslagen,

9) får arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen eller lagen om pension för arbetstagare eller enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller får pensionsstöd enligt lagen om pensionsstöd till vissa långtidsarbetslösa (39/2005),

10) får generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) eller avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) eller avträdelseersättning enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006),

11) för samma utbildning får rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) eller enligt arbetspensionslagarna,

12) får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

13) fullgör tjänstgöring enligt värnpliktslagen (452/1950), civiltjänstlagen (1723/1991) eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) eller motsvarande tjänstgöring enligt utländsk lagstiftning,

14) avtjänar frihetsstraff och studerar i straffanstalten,

15) från utlandet får förmåner som motsvarar dem som nämns i 2—12 punkten.

10 §

Beviljande av studiepenning

Studiepenning beviljas studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag.

Studiepenning beviljas dock inte studerande för vars underhåll betalas barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992) eller motsvarande förmån från utlandet.

11 §

Studiepenningens belopp

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 20 700 euro per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

- 1) en studiepenning på 38,68 euro med högst 58,87 euro,
- 2) en studiepenning på 21,86 euro med högst 42,05 euro,
- 3) en studiepenning på 105,96 euro med högst 126,14 euro,
- 4) en studiepenning på 63,91 euro med högst 84,09 euro,
- 5) en studiepenning på 126,14 euro med högst 126,14 euro,
- 6) en studiepenning på 84,09 euro med högst 84,09 euro.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 2 070 euro som överskrider inkomstgränsen. Om det sammanlagda beloppet av de inkomster som avses i 3 mom. överstiger 39 000 euro betalas ingen höjning.

14 §

Bostadstillägg

Studerande som bor i en hyresbostad eller bostadsrättsbostad har rätt till bostadstillägg. Berättigad till bostadstillägg är dock inte en studerande som

- 1) bor hos sin förälder,
- 2) delar bostad med sitt eget eller sin makes barn,

3) bor i en bostad som ägs av maken, eller som

4) skulle ha rätt till en avgiftsfri plats i elevhem, om det inte finns synnerligen vägande skäl för att den studerande inte kan ta emot platsen, eller

5) får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) eller bor i samma bostad som sin make som får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. 2 och 5 punkten kan en studerande dock beviljas bostadstillägg för boendekostnaderna för en sådan bostad som hyrts på grund av studier och som är belägen på annan ort än familjens stadigvarande bostad.

Den som studerar utomlands beviljas bostadstillägg på samma villkor som den som studerar i Finland. Den som studerar utomlands har dock rätt till bostadstillägg utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. 2 punkten.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp, om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen är högst 40 800 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem procent för varje helt belopp av 1 010 euro som överskrider inkomstgränsen.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd söks hos Folkpensionsanstalten, om inte ett avtal enligt 9 a § har ingåtts mellan Folkpensionsanstalten och en läroanstalt. Ansökan kan lämnas till Folkpensionsanstaltens byrå eller till läroanstalten för vidarebefordran till Folkpensionsanstalten. Den som studerar utomlands skall dock sända ansökan till Folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan har inlämnats. Den som får vuxenutbildningsstöd kan dock beviljas statsborgen för studielån räknat från ingången av den månad som föregår ansökningsmånaden.

En ansökan om studiestöd kan avslås, om den tidpunkt då stödet enligt ansökan är avsett att börja löpa eller då villkoren för beviljande av stöd uppfylls infaller senare än sex månader efter det att ansökan har lämnats in.

Om en studerandes ansökan om hindrande förmån som nämns i 6 § i lagen om studiestöd har avslagits, kan studiestöd beviljas från ingången av den månad då ansökan om hindrande förmån har lämnats in.

Om en studerandes ansökan om bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag (408/1975) eller den studerandes och makens ansökan om bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare har avslagits, kan studiestödets bostadstillägg beviljas från ingången av den månad då ansökan om bostadsbidrag har lämnats in.

25 a §

Justering av studiestödet utan ansökan

Bostadstillägget kan utan ansökan justeras på basis av förändringar i hyran eller dras in, om hyresförhållandet upphör, utifrån de uppgifter som nämns i 41 b § 3 punkten i fråga om mottagare av bostadstillägg som bor i sådana studentbostäder som avses i lagrummet.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2007.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 11 maj 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Kultur- och idrottsminister *Stefan Wallin*

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 6 § 1 mom., 10 §, 11 § 3 och 4 mom., 14 §, 19 § 3 mom., 23 § och 25 a § 2 mom.,
av dem 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 345/2004, 11 § 3 och 4 mom. och 19 § 3 mom. sådana de lyder i lag 399/2006, 14 § sådan den lyder i lag 1427/2001, 23 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1277/2000 och 25 a § 2 mom. sådan den lyder i lag 691/2002, som följer:

Gällande lydelse

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

- 1) får studiestöd från en främmande stat,
- 2) får vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000),
- 3) deltar i läroavtalsutbildning som ordnas enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 4) får arbetsmarknadsstöd, arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),
- 5) deltar i utbildning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),
- 6) får alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002),
- 7) får ålderspension, förtida ålderspension eller individuell förtidspension enligt de lagar, pensionsreglementen eller pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen (347/1956),
- 8) får pension som betalas på grund av full arbetsoförmåga eller invaliditetspension enligt folkpensionslagen,
- 9) får arbetslöshetspension enligt de lagar, pensionsreglementen eller pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen,

Föreslagen lydelse

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

- 1) får studiestöd från en främmande stat,
- 2) får vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000),
- 3) deltar i läroavtalsutbildning som ordnas enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 4) får arbetsmarknadsstöd, arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),
- 5) deltar i utbildning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),
- 6) får alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002),
- 7) får ålderspension, förtida ålderspension eller individuell ålderspension enligt *lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare* eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen (347/1956),
- 8) får pension som betalas på grund av full arbetsoförmåga eller invaliditetspension enligt folkpensionslagen,
- 9) får arbetslöshetspension enligt *folkpensionslagen eller lagen om pension för arbetstagare eller enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare eller får pensionsstöd enligt lagen om pensionsstöd till vissa långtidsarbetslösa (39/2005)*,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10) får generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) eller avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994),

11) för samma utbildning får rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991) eller enligt arbetspensionslagarna,

12) får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

13) fullgör beväringstjänst eller civiltjänst,

14) avtjänar fängelsestraff och studerar i straffanstalten.

10) får generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) eller avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) eller avträdelseersättning enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006),

11) för samma utbildning får rehabiliteringspenning enligt lagen om *Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner* (566/2005) eller enligt arbetspensionslagarna,

12) får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

13) fullgör *tjänstgöring enligt värnpliktslagen* (452/1950), *civiltjänstlagen* (1723/1991) eller *lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor* (194/1995) eller *motsvarande tjänstgöring enligt utländsk lagstiftning*,

14) avtjänar *frihetsstraff* och studerar i straffanstalten,

15) *från utlandet får förmåner som motsvarar dem som nämns i 2—12 punkten.*

10 §

Beviljande av studiepenning

Studiepenning beviljas studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag.

Studiepenning beviljas dock inte studerande för vars uppehälle barnbidrag betalas enligt barnbidragslagen (796/92).

10 §

Beviljande av studiepenning

Studiepenning beviljas studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag.

Studiepenning beviljas dock inte studerande för vars underhåll betalas barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992) eller *motsvarande förmån från utlandet.*

11 §

Studiepenningens belopp

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 15 900 euro per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

- 1) en studiepenning på 38,68 euro med högst 58,87 euro,
- 2) en studiepenning på 21,86 euro med högst 42,05 euro,
- 3) en studiepenning på 105,96 euro med högst 126,14 euro,
- 4) en studiepenning på 63,91 euro med högst 84,09 euro,
- 5) en studiepenning på 126,14 euro med högst 126,14 euro,
- 6) en studiepenning på 84,09 euro med högst 84,09 euro.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 1 590 euro som överskrider inkomstgränsen. Om det sammanlagda beloppet av de inkomster som avses i 3 mom. överstiger 30 000 euro betalas ingen höjning.

14 §

Bostadstillägg

Studerande som bor i en hyresbostad eller bostadsrättsbostad har rätt till bostadstillägg. Berättigad till bostadstillägg är dock inte en studerande som

- 1) bor hos sin förälder,
- 2) delar bostad med sitt eget eller sin makes barn,
- 3) bor i en bostad som ägs av maken, eller som
- 4) skulle ha rätt till en avgiftsfri plats i elevhem, om det inte finns synnerligen vägande skäl för att den studerande inte kan ta emot platsen.

Utän hinder av vad som bestäms i 1 mom. 2

11 §

Studiepenningens belopp

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 20 700 euro per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

- 1) en studiepenning på 38,68 euro med högst 58,87 euro,
- 2) en studiepenning på 21,86 euro med högst 42,05 euro,
- 3) en studiepenning på 105,96 euro med högst 126,14 euro,
- 4) en studiepenning på 63,91 euro med högst 84,09 euro,
- 5) en studiepenning på 126,14 euro med högst 126,14 euro,
- 6) en studiepenning på 84,09 euro med högst 84,09 euro.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 2 070 euro som överskrider inkomstgränsen. Om det sammanlagda beloppet av de inkomster som avses i 3 mom. överstiger 39 000 euro betalas ingen höjning.

14 §

Bostadstillägg

Studerande som bor i en hyresbostad eller bostadsrättsbostad har rätt till bostadstillägg. Berättigad till bostadstillägg är dock inte en studerande som

- 1) bor hos sin förälder,
- 2) delar bostad med sitt eget eller sin makes barn,
- 3) bor i en bostad som ägs av maken, eller som
- 4) skulle ha rätt till en avgiftsfri plats i elevhem, om det inte finns synnerligen vägande skäl för att den studerande inte kan ta emot platsen, eller

5) får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/1978) eller bor i samma bostad som sin make som får bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.

Utän hinder av vad som bestäms i 1 mom.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

punkten, kan en studerande dock beviljas bostadstillägg för boendekostnaderna för en sådan bostad som hyrts på grund av studier och som är belägen på annan ort än familjens stadigvarande bostad.

Den som studerar utomlands beviljas bostadstillägg på samma villkor som den som studerar i Finland. Den som studerar utomlands har dock rätt till bostadstillägg utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. 2 punkten.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp, om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen är högst 31 400 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem procent för varje helt belopp av 780 euro som överskrider inkomstgränsen.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd söks hos folkpensionsanstalten om inte ett avtal enligt 9 § har ingåtts mellan folkpensionsanstalten och en läroanstalt. Ansökan kan lämnas till folkpensionsanstaltens lokalbyrå eller till läroanstalten för vidarebefordran till folkpensionsanstalten. Den som studerar utomlands skall dock sända ansökan till folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet kan ges genom förordning.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan har inlämnats. Den som får vuxenutbildningsstöd kan dock beviljas statsborgen för studielån räknat från ingången av den månad som föregår ansökningsmånaden.

2 och 5 punkten kan en studerande dock beviljas bostadstillägg för boendekostnaderna för en sådan bostad som hyrts på grund av studier och som är belägen på annan ort än familjens stadigvarande bostad.

Den som studerar utomlands beviljas bostadstillägg på samma villkor som den som studerar i Finland. Den som studerar utomlands har dock rätt till bostadstillägg utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. 2 punkten.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp, om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § i inkomstskattelagen är högst 40 800 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem procent för varje helt belopp av 1 010 euro som överskrider inkomstgränsen.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd söks hos Folkpensionsanstalten, om inte ett avtal enligt 9 a § har ingåtts mellan Folkpensionsanstalten och en läroanstalt. Ansökan kan lämnas till Folkpensionsanstaltens byrå eller till läroanstalten för vidarebefordran till Folkpensionsanstalten. Den som studerar utomlands skall dock sända ansökan till Folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet kan utfärdas genom förordning *av statsrådet*.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan har inlämnats. Den som får vuxenutbildningsstöd kan dock beviljas statsborgen för studielån räknat från ingången av den månad som föregår ansökningsmånaden.

En ansökan om studiestöd kan avslås, om den tidpunkt då stödet enligt ansökan är avsett att börja löpa eller då villkoren för beviljande av stöd uppfylls infaller senare än sex månader efter det att ansökan har lämnats in.

Om en studerandes ansökan om hindrande förmån som nämns i 6 § i lagen om studiestöd har avslagits, kan studiestöd beviljas från ingången av den månad då ansökan om hindrande förmån har lämnats in.

Om en studerandes ansökan om bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag (408/1975) eller den studerandes och makens ansökan om bostadsbidrag enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare har avslagits, kan studiestödets bostadstillägg beviljas från ingången av den månad då ansökan om bostadsbidrag har lämnats in.

25 a §

Justering av studiestödet utan ansökan

Bostadstillägget kan justeras utan ansökan på basis av förändringar i hyran utifrån de uppgifter som nämns i 41 b § 3 punkten i fråga om mottagare av bostadstillägg som bor i sådana studentbostäder som avses i lagrummet.

25 a §

Justering av studiestödet utan ansökan

Bostadstillägget kan utan ansökan justeras på basis av förändringar i hyran *eller dras in, om hyresförhållandet upphör*, utifrån de uppgifter som nämns i 41 b § 3 punkten i fråga om mottagare av bostadstillägg som bor i sådana studentbostäder som avses i lagrummet.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2007.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
